

קבל-ס

ידיעון נציבות קבילות שוטרים וסוהרים

דבר הנציבה:

הדו"ח השנתי שנת 2007 הונח על שולחן השר לביטחון הפנים ועל שולחנה של ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת- כנדרש וכמתחייב מהוראות החוק. בשל החלטה בדבר פיזור הכנסת והליכה לבחירות, הועדה תקיים דיון במימצאי ומסקנות הדו"ח במועד עתידי שייקבע. יו"ר הועדה, ח"כ אופיר פינס נתן אישורו להפצת הדו"ח לגורמי חוץ, טרם קיום הדיון בוועדה. כבר נקבע דיון להצגת עיקרי הדו"ח בפני סגל הפיקוד הבכיר של שירות בתי הסוהר ואנו מצפים להליך דומה בפני סגל פיקוד הבכיר של המשטרה. ניתן לעיין בדו"ח באתר המשרד WWW.MOPS.GOV.IL

ההליך של היוועצות טרם הגשת קבילה צובר תאוצה. רבים הפונים המבקשים לברר האם הנושא שמציק להם הנו בר קבילה או לבקש הנחיות באשר לאופן הגשת הקבילה. לא מעטים המקרים בהם באה הבעיה על פתרונה כבר במהלך ותוך כדי הליך ההיוועצות. מבין הפונים, אף שהמדובר במיעוט שבהם, יש כאלו שאינם מוכנים להזדהות בשמם, אפילו בשלב ההיוועצות, מחשש שמא יבולע להם. כך גם מוסיפות ומגיעות מעת לעת קבילות "אנונימיות". אנו מטפלים בקבילות אלו רק עם הן מגלות עוול הניתן לברור במנותק מזהות הפונה, כגון פנייה של שוטר או סוהר שנפגעו מהחלטה רוחבית החלה גם לגביהם. כך גם לגבי קבילות המוגשות בציון פרטי הקובל, כאשר הקובל מבקש שלא לגלות זהותו למפקדיו. היה ואין מניעה לברר העניין תוך כיבוד בקשת הקובל אנו עושים כן. אני שבה ומצירה על תופעה זו. גם עם מימדיה הגלויים מצומצמים- אין לה מקום. הציפייה היא שהפיקוד יכבד את זכות השוטר או הסוהר לפנות בענייניו ולברר את ריבו.

בברכתו של מפקד מג"ב התחלנו בסבב פגישות עם פיקוד מג"ב. מטרת מפגשים אלה להעמיק ההכרה עם המפקדים ולהציג בפניהם תמונת מצב המתגלה מהטיפול בקבילות. החשיבות במפגש עם דרגות הפיקוד הנה בהעמקת ההכרה בכיבוד הפקוד, בחובה להתנהג עימו בדרך הראויה והמכבדת את הנוהג בה וכן בחשיבות השדר לפקוד בדבר ההכרה ומתן הכבוד להחלטתו למצות את זכותו שבדין לקבול כל אימת שהוא חש כי נהגו עימו בדרך שגרמה לו עוול.

אין אנו רואים מתפקידנו "להחליף" את תפקיד המפקד ולשחרר אותו מחובתו הוא לדאוג לפקודיו. אשר על כן ובמקרים המתאימים, כאשר אנו מוצאים כי הקבילה הנה בתחום הטיפול והאחריות המוטלת ונגזרת מתפקיד האינהרנטי של המפקד, אנו באים עמו בדברים לקחת את מושכות הטיפול בליקוי- לידיו.

כל שנה ומאפייניה עימה. בכל שנה ניתן להצביע על התרחשויות מיוחדות שיש בהן להשפיע על עבודת המשטרה, השב"ס והמשרד. השנה שנת בחירות, מטלה נוספת בצד כלל המטלות הרבות הנתונות מכוח החוק על הזרועות. ניחל לקיום הליך תקין של מימוש הזכות הדמוקרטית, ובסופו של דבר להליכה מאוחדת של כל חלקי העם בהנהגת הממשלה שתיבחר ושתציעיד אותנו לחיים של שלום ביטחון, לאומי ואישי, עקירת נגע האלימות וצמצום הפשיעה, הגברת הדאגה לחלשים בחברה, יציבות כלכלית והעמקת תחושת האחדות והערבות ההדדית בינינו.

חנה קלר(אורנשטיין)
נציבת הקבילות

נוהל אמ"ש 06.01.02 "העברת אנשי משטרה בדרגות בד"א בין מחוזות" מסדיר את הליך הגשת בקשת ההעברה, הטיפול בה והתבחינים המנחים בגיבוש החלטה כגון זו.

לעניינינו נמצא כי בניגוד למתחייב מהוראות הנוהל הקובע כי בקשה כאמור יש להגיש בטופס פניה לרמ"ח אמ"ש מג"ב, וממנו למדור נגדים במחלקת כוח אדם אמ"ש, בקשת הקובל לא הוגשה כנדרש. מכאן שאין בסיס לטענה בדבר ביטול אישור שניתן.

לשוטר אין זכות מוקנית לעבור ליחידה אחרת. החלטתו של מפקד מג"ב התקבלה מטעמים ענייניים ונמצא כי לא נפל בה פגם.

באשר לטענת ההפליה נמצא כי בקשות ההעברה שאושרו טופלו טרם קבלת החלטת מפקד מג"ב.

בנסיבות אלו לא נמצאה עילה להתערבות נציבת הקבילות.

במה איפאנו:

גנאי שירות - בקשה להעברה

הקובל, שוטר קבע במג"ב שהוכשר לתפקידי בילוש, ביקש לעבור ולשרת במשטרה ה"כחולה" על מנת לשרת במחוז אחר בסמוך למקום מגוריו. נטען על ידו כי אף שבקשתו אושרה (בתמורה למכסת גיוס) בוטלה העברתו למשטרה ה"כחולה". זאת, לאור החלטת מפקד מג"ב מאפריל 2008, לפיה אין לאשר העברה ממג"ב של שוטרים בוגרי הכשרת ימ"ג/גיסמ"ג, בשל מצוקת כוח אדם בתפקידי בילוש.

הקובל טען כי בכך הוא הופלה לעומת אחרים, בעלי הכשרה דומה לשלו, אשר חרף החלטת מפקד מג"ב אפשרו להם לעבור ולשרת ב"משטרה הכחולה".

גב - סיפורי נאולה

הקובל, סוהר ביטחון, הלך על כך ששרות בתי הסוהר אינו מספק לסוהרים המעוניינים בכך ארוחות בהכשר בד"ץ. הקובל טען כי בכך הוא מופלה לרעה בהשוואה לאסירים המקפידים על כשרות בד"ץ בית יוסף ואשר להם מספק שרות בתי הסוהר כלכלה בכשרות המבוקשת.

אין על שרות בתי הסוהר החובה לספק לסוהרים כלכלה. חובה עליו לאפשר להם הפסקת אוכל.

אסיר, בניגוד לסוהר, אינו רשאי להביא לו מזון מביתו או ממקור אחר מחוץ לכתלי הכלא ולכן חלה על השרות החובה לספק לו מזון וזאת, גם בהתחשב בהגבלות דתיות שנטל על עצמו.

שרות בתי הסוהר הנו גוף ממשלתי, מנהל מטבח כשר בפקוח ובכשרות מאושרת על ידי הרבנות הראשית לישראל. הרבנות הראשית לישראל היא גוף הפועל על פי חוק והיא הסמכות לגבי רשויות הממשלה. אין כל מניעה שסוהר שמבקש לאמץ כשרויות שונות יביא לו מזון מביתו או ירכוש מזון בקנטינה. מי שאינו מעוניין להיות מוזן בכלכלה המסופקת על ידי שב"ס לסוהריה, רשאי לדאוג לכלכלתו בעצמו ולבקש כי לא יחייבו אותו בתשלום עבור כלכלה.

יגסי חפד-פקוד - ראיין

הקובל, שוטר המשרת ביחידת סיור, הלך על סרוב המת"ח לקבלו לראיין. זאת, אף שהממ"ר הינחה אותו לעשות כן. עוד הלך כי גם משהתקיים בסופו של דבר הראיין עם המת"ח לא התייחס המת"ח לשאלות שהעלה בפניו הקובל.

עוד הלך הקובל על ההחלטה להעמידו לדין בעבירה של אי מילוי הוראה.

בירור הקבילה העלה כי בין הקובל למפקד התחנה שררו יחסים מתוחים על רקע מינוי של שוטר אחר לתפקיד בו היה הקובל מעוניין. במהלך ראיין עם הממ"ר העלה הקובל גם את הטענה שהמת"ח אינו מוכן לקבלו לראיין. הממ"ר הורה למת"ח לקיים לקובל ראיין בהקדם. גם הנחיה זו לא הועילה והראיין התקיים רק לאחר שהממ"ר שב והורה למת"ח לקיימו.

מצאנו כי התנהגות זו של המת"ח, פסולה והומלץ להעיר לו על כך.

באשר לאופן ניהול הראיין, הובהר לקובל כי ראיין אינו בגדר ניהול חקירה למפקד וכי ניתן היה לצפות כי יעלה וישטח טענותיו בצורה עניינית ולא בדרך שהיה בה להסלים את מערכת היחסים העכורה ממילא.

לגבי הטענות בדבר העמדתו לדין של הנקבל בגין אי מילוי הוראה: למפקד הסמכות להורות על העמדת פקודו לדין אם הוא סבור כי הפקוד עבר לכאורה עבירת משמעת. משנוהל הליך משמעת וניתנה בו החלטה, על פי הוראת סעיף הוראות סעיף 90 לחוק המשטרה (דין משמעת), בירור קבילות והוראות שונות), התשס"ו-2006, מנועה נציבת הקבילות להתערב בעניין.

גחרי חשפנים

במשכורת שתשולם ב-1.12.08 יתבצע תשלום התמריץ רטרואקטיבית מיום 1.1.04 לאותן אוכלוסיות לגביהן אין כל ספק כי הן נכללות בגדר ההסכם שנחתם בנושא עם האוצר. לגבי אוכלוסיות נוספות שעניינן נתון עדיין בבירור, ההחלטה לגביהן תתקבל במועד מאוחר יותר.

גנאי שירות - העברה

הקובלת, שוטרת נשואה ואם לילדים רכים בשנים הלינה על החלטת מפקדה להעבירה מתפקידה ולהציבה לתפקיד במרחב אחר, המרוחק מאות קילומטרים ממקום מגוריה.

בקבילתה טענה הקובלת כי היא ממלאת תפקידה על הצד הטוב ביותר, כי זכתה להערכות תקופתיות גבוהות ממפקדיה וכי בבסיס ההחלטה להעבירה מתפקידה מונחים שיקולים לא ענייניים. לטענתה ההחלטה בדבר העברתה מתפקידה היא מעשה נקם בה על כך שבעלה, מי ששרת באותו מרחב, פרש מתפקידו כתובע משטרה ועבר למיגור הפרטי מיד בסמוך למועד פרישתו. כסניגור הוא מייצג עבריינים מקומיים ובכך, לדבריה, העלה עליו את חמתו של הפיקוד במקום.

בירור שערכנו העלה כי הטענות שהועלו נגד תיפקודה של הקובלת, לרבות נסיון ניצול לרעה של מעמדה כשוטרת לקידום ענייניו של בעלה – לא היה להן על מה לסמוך.

אשר לטענות שהתייחסו להתנהגות של בן זוגה- בהתאם למצב החוקי הנוהג אין כל מניעה המגבילה איש משטרה שפרש, גם אם שימש עובר לפרישתו כתובע משטרה, לעסוק בעריכת דין מיד בסמוך למועד פרישתו ולהגן על חשודים בפלילים. אין גם עילה "להעניש" שוטרת רק בגין כך שבעלה בחר לפרוש משירות במשטרה ולעבוד במגזר העיסוקי הפרטי בעריכת דין ולייצג לקוחות החשודים בפלילים. כאמור, לא הוכח ואף נשללה כל טענה שניסתה לייחס לקובלת התנהגות לא נאותה או שימוש לרעה בעובדה שהיא לובשת מדים, כדי לסייע לבעלה.

פקודת מטא"ר 09.02.05 הקובעת סייגים להעסקת קרובי משפחה, מסייגת ואוסרת על העסקת קרובי משפחה אחת באותה יחידה. גם בעניין זה נתונה לר' אמ"ש סמכות להתיר העסקה, כאמור, באותם מקרים חריגים המפורטים בפקודה.

בנסיבות המקרה שלפנינו, משפרש הבעל משרות במשטרה גם מניעה זו לא עמדה לקובלת לרועץ. לאור כל האמור נמצאה הקבילה מוצדקת. הומלץ שלא להעביר את הקובלת מתפקידה שלא בהסכמתה, אלא לבוא עימה בדברים למציאת הסדר הולם וסביר.

בשולי הדברים נציין כי להבנתנו, לא ניתן לדחות את התחושות בדבר הצורך בעיגון תקופת צינון בין סיום עבודתו של תובע משטרה במשטרה לבין עיסוקו כסניגור במגזר הפרטי. משהעלינו הנושא בפני גורמי אמ"ש הובא לידיעתנו כי הנושא בכללותו מונח בימים אלו לדין לפתחו של משרד המשפטים.

עג"מים - שילוב בהסדר בגלום

הקובל, המשרת במעמד של שת"ם, מלך על כך שנמנע ממנו לעבוד עבודה נוספת במסגרת העסקה בתשלום. הקובל מצדיק כי משפחתו נתונה במצב כלכלי קשה וכי היה בדבר לסייע לו בנשיאת עול הפרנסה של משפחתו.

אנו סברנו כי בהיבט המשפטי הצר, הוראות החוק הנוגעות לעניין אינן מונעות העסקת שת"ם בנפרד בנוסף ומבלי לגרוע או לפגוע במשימה המיוחדת לשמה גוייס (והממומנת על ידי האדם המבקש להעסיקו באותה משימה מיוחדת). מובן מאליו הוא כי אין להשתמש בכספי המימון אלא למטרה לשמה נשכרו שרותי השת"ם.

יחד עם זאת וגם עם קיימת סמכות- שאלת ההעסקה הינה שאלה שבמדיניות ונכון לעת הזו העמדה כפי שהוצגה לפנינו הינה שלא לאפשר העסקת שת"מים בהעסקה בתשלום.

בכוונתנו להעלות הנושא לבחינה, בשנית.